

til 1870, idet begge disse Perioders Gjennemsnitspriser angive det Niveau, paa hvilket Pengenes Værdi er kommen til Ro efter de voldsomme Bevægelser i 50erne. At søge Forfjellen mellem Pengenes Værdi i dette Tidsrum og i ethvert af de efterfølgende 3 Aar er det samme som at søge Forfjellen mellem Varesnes Gjennemsnitspriser paa disse Tidspunkter, thi Pengenes Værdiforandringer og Forandringerne i Varesnes Gjennemsnitspriser bevæge sig omvendt af hinanden, ja ere egentlig kun to forfjellige Udtryk for det samme Forhold. For nu altsaa at finde Varesnes gjennemsnitlige Prisbevægelse maa man udregne Forholdet mellem Priserne og af de derved fremkomne Resultater uddrage det arithmetiske Middeltal. Kunde man paa denne Maade ubfinde den gjennemsnitlige Prisbevægelse for alle Varer, da var derved med matematisk Nøjagtighed angivet Pengenes Værdiforandring; men et saadant Arbejde vilde naturligtvis være aldeles uoverkommeligt, og man maa derfor nøies med tilnærmelsesvis Nøjagtighed: fra enkelte Varesnes slutte sig til alle Varesnes Prisforandringer. I saa Henseende er det imidlertid ingenlunde ligeegyldigt, hvilke Varer der vælges; Varesne skulle vælges saaledes, at Forandringerne i dem give et to Billede af den samlede Bevægelse paa Markedet, og dette kan ogsaa opnaas, idet nemlig ikke hver enkelt Vare bevæger sig individuelt excentrisk, men i Almindelighed hele Klasser af Varer bevæge sig sammen, fordi de samme Aarsager, der paavirke den enkelte Vare, tillige paavirke alle Varer af samme Art. Saaledes vil navnlig en Forandring i Produktionsforholdene for en enkelt Vare paavirke alle Varer, der produceres under lignende Forhold, om end ikke i samme Grad, saa dog i samme Retning. Et forholdsvis mindre Antal Varer vil derfor, naar de vælges med Skjonsomhed, kunne give et Resultat, hvis Nøjagtighed er tilstrækkelig til de fleste praktiske Formaal.

Paa Tabel I findes anførte Gjennemsnitspriserne i ethvert af Aarene 1867—73 for de Varer og Vareklasser, der i Genhold til det angivne Princip skulle danne Grundlaget for Beregningen af den samlede Bevægelse paa Markedet;

naar enkelte tilsyneladende vigtige Varer mangle i Listen, og naar enkelte af de valgte Varer eller Varegrupperinger skulde forekomme mindre heldige og mindre betegnende, da maa Grunden hertil nærmest søges i Materialets Ufuldkommenhed. Paa Tabel II findes udregnet Forholdet mellem de paa Tabel I angivne Varepriser saaledes, at Gjennemsnitspriserne for 1867—70 ere satte som 100; for enkelte Varesnes Bedkommende har man dog været nødsaget til at bruge Priserne for 1869—70 som Udgangspunkt. Naar der foruden de paa Tabel I anførte Varer endnu findes enkelte andre paa Tabel II, da er det, fordi kun Forholdstallene havde tilstede. Paa Tabel III findes angivet den forholdsvis Bevægelse i Arbejdsfortjenesten i Aarene 1871 og 1873 i Sammenligning med 1867—70; naae kun Forholdstallene her ere meddelte, da er det fordi de benyttede Data vanskelig lade sig udtrykke ved et enkelt absolut Tal. Paa Tabel IV findes angivet det arithmetiske Middeltal af Forholdstallene paa Tabel II og III, udregnet dels for alle de enkelte Tal uden Hensyn til Klasseinddelingen, dels saaledes, at først er udregnet Middeltallet af hver Klasse og derefter Middeltallet af Klassernes Middeltal. Begge Beregninger have givet omtrent det samme Resultat: **At Pengene, altsaa i dette Tilfælde vor Rigsmønt, i 1871 havde 2 $\frac{1}{2}$  pCt., i 1872 10 pCt. og i 1873 20 pCt. mindre Kjøbeevne end i Gjennemsnit fra 1867 til 1870.**

Pengenes Synken i Værdi er et nøiagtigt Udtryk for, om jeg tør bruge denne Betegnelse, den abstrakte Fordyrelse af Livet, den er det Tyngdepunkt i Prisbevægelsen, som alle Varepriser stræbe efter at nærme sig og, som de om kortere eller længere Tid ogsaa ville komme til, saafremt ikke forstyrrende Forhold, der angaa den enkelte Vares egen indre Værdi træde til. Men saadanne Forstyrrelser have været og ere endnu tilstede og desuden er den Tid, der er forløben, for kort til at Udligningen mod Tyngdepunktet endnu fuldstændigt skulde have fundet Sted. Hvis imidlertid Spørgsmaalet havde angaaet en Forholdsregel, der skulde have en endelig Karakter, vilde det vistnok alligevel have været